

[Aksel Møller.]

„Uden Samling og Samvirke af alle ansvarbevidste Kræfter vil de store økonomiske og sociale Problemer, som Krigen og Besættelsen har efterladt, ikke kunne løses.“

Denne Erkendelse er efter mit Partis Mening et nyttigt Udgangspunkt for en Opgørelse af Forholdet mellem Regering og Opposition i den kommende Tid. Vi deler den Opfattelse, at alt nu afhænger af, om vi kan lade Uro og Krise fare til Fordel for Sagerne rette Løsning. Men Betingelserne for, at dette kan ske, tilvejebringer ikke Oppositionen alene — Freden beror ogsaa i høj Grad paa den høje Regering. Et Folketing, hvis Flertal er blevet valgt paa et andet Samfundsideal end det, som Regeringen gaar ind for, kan ikke paa Forhaand forpligtes. Mit Partis Forhold til Regeringen beror paa, om vi med Tryghed kan regne med, at den hverken paa den ene eller anden Maade vil søge at udnytte vor Ansvarsbevidsthed over for de øjeblikkelige Krav til at indføre Tilstande, som øger Statens Magt over den enkeltes personlige Raaden og Ejendom.

Det Forslag til Beslutning, vi anmeldte forleden Dag, tilsigter paa et betydningsfuldt Omraade at skabe Klarhed over Regeringens Politik og dermed over, hvilken Tillid vi i Fremtiden tør vise den.

I den højtærede Statsministers Programtale søgte vi forgæves efter denne Klarhed. Hver Gang Statsministeren gav et Tilsgagn i en Hovedsætning, skyndte han sig med i en Bisætning at begrænse dets Værdi. Denne Fremgangsmaade lover ganske vist godt for den Forsigtighed, Regeringen vil udvise i sine første Møder med Tinget, men den henviser Oppositionen til selv at skaffe sig Klarhed over, hvad Regeringen fører i sit Skjold.

Selv i det eneste Spørgsmaal, hvor den højtærede Statsminister paa Forhaand kan regne med at have et Flertal bag sig her i Tinget, nemlig i det sydslesvigske, flimrede Billedet i Programtalen.

Den væsentligste Grund hertil søger man naturligvis først og fremmest i den usædvanlige Omstændighed, at den nye Regering har arvet den gamles Udenrigsminister uden at ville eller kunne acceptere den gamle Regeringens Udenrigspolitik. Jeg er fuldstændig klar over, hvilken Forundring det har vakt, ikke blot i politiske, men ogsaa i andre Kredse, at den højtærede Udenrigsminister har besluttet sig til at gaa over fra en Regering, der førte en ganske anden Udenrigspolitik paa et væsentligt Omraade

end den Regering, han nu har taget Sæde i. Den højtærede Udenrigsminister støttede jo i sin Tid Tanken om en ved dansk Intervention hjemlet Selvbestemmelsesret for Sydslesvig, og nu præsenterer han sig som Modstander deraf. Jeg ved, at det høje Ting med den allerstørste Opmærksomhed for et Øjeblik siden lyttede til, hvad den højtærede Udenrigsministers forrige højtærede Statsminister havde at sige til ham i den Anledning, og jeg er overbevist om, at der vil blive lyttet med lige saa stor Interesse, naar den højtærede Udenrigsminister skal prøve paa at forklare for dette Ting, hvorledes han kunde sidde i Ministeriet Knud Kristensen som Modstander af denne Regeringens Politik og dermed sætte sit gode Navn og sin høje Stillings Autoritet ind for en Sag, som ikke var hans. Udenrigsministerens nye Placering i Forhold til hans tidligere har vel egentlig været den væsentlige Grund til Programtalens Dunkelhed paa dette Omraade.

Programtalen fastslaar, at Ministeriet ikke agter at stille Forslag om en Ændring i Sydslesvigs statslige Tilhørsforhold. Denne Erklæring kommer ikke som nogen Overraskelse; derimod overrasker det, at der i umiddelbar Forlængelse af denne Paastand, med et Citat fra selve Oktobernoten, gives den sydslesvigske Befolkning Anvisning paa selv at afgøre, hvorvidt den ønsker at gøre Krav paa Adgang til at udøve sin naturlige Selvbestemmelsesret.

Dette Krav har Sydslesvigerne jo allerede rejst, og den højtærede Udenrigsminister kan sikkert oplyse Tinget om, at det — i alt Fald hidindtil — har været et ørkesløst Krav. Hvad er da Meningen med den Maade, hvorpaa Ordene staar i Statsministerens Tale? Paa den ene Side fastslaar han, at der ingen Ændring skal ske i Sydslesvigs statslige Tilhørsforhold; paa den anden Side minder han Sydslesvigerne om den Udtalelse, der for længst er fremsat fra dansk Side: at de efter vor Opfattelse har et Krav paa Adgang til at udøve en naturlig Selvbestemmelsesret. Jeg kan ikke faa andet ud af dette, end at Meningen dermed maa være, at samtidig med at den danske Regering de jure afviser at støtte Sydslesvigeres Krav om Selvbestemmelsesret ved en Henvendelse til de allierede Magter, aabner den høje Regering dem dog den Mulighed, at Danmark de facto vil støtte deres Krav.

Nu er jeg jo ikke helt sikker paa, om det er den højtærede Statsminister eller den højtærede Udenrigsminister, vi skal spørge om dette.

Den højtærede Udenrigsminister har jo